

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

Nr. 9267 Pres. 1914.

Preaonoraților Protopresbiteri și Onorată Preoțime din arhidieceza noastră Transilvană.

Când v'am adresat pastorală mea din 15/28 a l. c. dată sub numărul 9033 pres., referitoare la ținuta noastră și a poporului nostru în aceste timpuri grele, eră vorba numai de o mobilizare parțială a armatei noastre, devenită necesară în urma cunoscutului conflict cu statul vecin Serbia, cu care ne aflăm în stare de războiu. În puținele zile trecute de atunci situația s'a schimbat și s'a agravat. Din cauza aceasta Maiestatea Sa, împăratul și regele nostru Francisc Iosif I, s'a văzut necesitat a ordona mobilizarea generală, a întregii sale puteri armate. Toți ceice aparțin miliției, cu glotașii împreună, sunt acum chemați la arme, cari s'au și prezentat la trupele lor, sub steagurile, pentru a căror cinste vor avea să lupte cu vitejie și credință.

Cu multă bucurie am aflat, că poporul nostru s'a purtat și se poartă pretutindenea cu ascultare cuvenită față de legi și stăpânire, și că toți s'au grăbit să răspundă la glasul de chemare al Maiestății Sale cu punctuală înfățișare acolo, unde i-a chemat datorința față de tron și patrie: sub steagurile apărute și în trecut cu vitejie din partea părinților și strămoșilor noștri. Aceste semne de credință tare și loialitate neclătinată față de tron și patrie le face cinste tuturor, și ne onorează și pe noi, pe toți ceialtați.

Mă gândesc însă, că mulți dintre ceice au trebuit să plece la trupe pe neașteptate, vor fi lăsați acasă, în mare mizerie, părinți bătrâni și neputincioși, soții cu copii mici, dar vor fi lăsați pe câmp, încă neadunat, și rodul muncii lor de peste an.

Pentru alinarea durerilor celor rămași în mizerie s'au deschis liste de subscripțiune pretutindenea în țară, și cei cu dare de mână jertfesc sume frumoase în scopul acesta. Pentruca să premerg cu exemplu, am contribuit și eu, deocamdată cu o mie de coroane. Se vor aduna deci sume frumoase de bani, cari la timpul său vor fi împărțiți cu dreptate între cei lipsiți, ai căror capi de familie își fac datorința pe câmpul de războiu.

Dar și până se va putea veni pe calea aceasta întru ajutorul celor rămași în mizerie, datorința avem, cei ce le suntem mai aproape, să le întindem cel mai urgent și mai necesar ajutor, care nu poate suferi amânare, anume: să nu le lăsăm pe câmp, pradă nimicirii, rodurile pe cari le au, ci să le dăm tot sprijinul și ajutorul, ca să și le poată aduna de pe câmp.

Vă sfătuiesc deci, ca în proxima Duminecă, în sfânta biserică, de pe amvon, să îndemnați și animați poporul, să facă fapta bună și frumoasă creștinească, bineplăcută Domnului și oamenilor: să sară întru ajutorul

celor rămași acasă fără brațe destoinice și suficiente de lucru dintre consăteni, și din facere de bine să adune de pe câmp și rodul acestora. Spre scopul acesta preoții să se pună în înțelegere cu primăria și cu fruntașii comunei, și ascultând și pe cei lipsiți, să stabilească cu aceștia împreună planul de lucrare. Așa au făcut în anul trecut și Românii din regatul vecin, când au avut războiu, și așa au făcut și Bulgarii, și alții. Iar pentru aceia, cari n'ar avea roduri pe câmp, ori aceia n'ar fi suficiente la susținerea lor, să se facă și colecte, în bani și naturale, prin epitropiile parohiale, din cari apoi lipsiții să fie ajutamați după puțință. Despre asemenea colecte să se poarte socoteală, care are a se da, după încheiere, comitetului parohial spre cenzurare.

Sperând, că iubiții noștri poporani vor aprecia și vor asculta sfaturile noastre părintești, și cele de acum, ca și cele de mai înainte, și rugând cu toții fierbinte pe bunul Dumnezeu, ca să ne binecuvinte cât mai curând cu pacea de toți dorită, cu binecuvântare arhierescă am ramas

Al vostru de tot binele voitor

Sibiu, 21 Iulie st. v. 1914.

Ioan Meșianu m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Atitudinea României.

Sibiu, 5 August n.

Din primul moment al izbucnirii conflictului între monarhia noastră austro-ungară și Sârbia, toate privirile și toate gândirile erau îndreptate la noi spre România. Pentruca, după cum a constatat și domnul maior George Fleșariu mai de multeori în articolele sale, pentru monarhia noastră e de hotărâtoare însemnătate, că România merge cu ea într'un eventual războiu, ori în contra ei?

Războiul s'a început, iar din România au venit știri, că ea deocamdată își păstrează neutralitatea. Chiar și numai atâta pare a fi de mare folos monarhiei noastre, pentruca cei dela conducerea ei s'au declarat mulțumiți. Acum vin știri, că și aceasta neutralitate e binevoitoare monarhiei noastre, și la momentul dat poate fi prefăcută într'o intervenție armată, în favorul monarhiei. România deci la nici un caz nu ia poziție contrară monarhiei noastre. Acest fapt a făcut cea mai bună impresie pretutindenea, și ne-a ușurat și nouă mult situația, ferindu-ne de groaznică eventualitate, de a lupta frații în contra fraților.

Hotărârea definitivă asupra atitudinii pe care o va lua România față de marele războiu, pus în curgere, s'a luat de altcum numai Luni sara, într'un consiliu de ministri, ținut în Sinaia, sub presidenția regelui Carol, la care au fost invitați și au luat parte și presidenții corpurilor legiuitoare române, foștii ministri-presidenți P. P. Carp și Teodor Rosetti, cum și șefii partidelor din opoziție, cu câte

doi frunțași din partidele lor. Iar înainte de a se întruni consiliul de coroană, domnul ministru-president Brătianu a avut lungi consfătuiri cu șefii partidelor opoziționale.

Nu cunoaștem până în momentul scrierii acestor rânduri în mod exact hotărârea consiliului de coroană, întrunit în Sinaia, dar ne place a crede, că ea va corespunde întru toate vederilor exprimate mai sus. Se va fi declarat consiliul de coroană deocamdată pentru neutralitate, fie și armată, ori poate și pentru imediata mobilizare a armatei române, în scopul apărării frontierelor proprii, dar nu cu tendințe ostile față de monarhia noastră. Și aceasta e ce ne privește și ne liniștește.

Războiul european.

Pecând de pe câmpul de războiu sârbesc nu avem nici o știre pozitivă și autentică, din Germania vine știrea, că trupele germane au intrat pe teritor rusesc și au ocupat câteva localități rusești dela graniță. Tot atunci însă au intrat și trupele franceze, fără nici o declarație de războiu, pe teritor german, și au ocupat câteva localități germane. Trupete germane au ocupat atunci marele ducat Luxemburg și după o ultimă știre ar fi ocupat și orașul francez Nancy. Războiul e deci început între Germania și Rusia și între Franța și Germania.

Trimisul Monarhului.

Arhiducele Carol Francisc Iosif, moștenitorul nostru de tron, care Duminecă la orele 2 d. a. a sosit, cu soția sa Zita, în Budapesta, unde va rămănea mai multe zile, a fost primit la gară din partea primarului cu o scurtă alocuțiune, la care Alteța Sa a răspuns următoarele: «Maiestatea Sa, împedecat de grelele datorințe de Dominitor, s'a îndurat a mă încredința pe mine se viu în aceste vremi serioase în capitala și reședința sa ungară. Misiunea aceasta, care corespunde dorinței inimei mele, mă umple de adâncă bucurie. Cu sentimente ridicate am venit în Ungaria, după ce națiunea ungară, în frunte cu capitala țării, fără deosebire de clasă, partidă, confesiune și naționalitate, contopită în patriotismul manifestat în credință față de rege și în fapte, ofere o priveliște înălțătoare. Mă umple de mândrie și de încredere faptul, că națiunea trece prin cercarea întinsă din partea sorții cu o rezoluțiune și cu un zel de jertfire asemenea celor din trecutul ei, din epocile cele mai mari, și în deplină consimțire cu tronul. Pătruns de aceste sentimente îți mulțumesc, domnule primar, din adâncul inimei mele pentru primirea entuziastă și te rog se aduci mulțumita mea la cunoștința poporațiunii.»

Convocarea recruților.

În urma ordinului ministrului de honvezi, toți recruții asentați în anul 1914 și înrolați la trupe, ori trecuți în rezervele suplimentare, de pe te-

ritoriul comitatelor: Alba-inferioară, Bistrița-Năsăud, Brașov, Ciuc, Făgăraș, Treiscaune, Hunedoara, Târnavamică, Cluj, Murăș-Turda, Târnavamare, Sibiu, Sălaj, Solnoc-Dobâca, Turdariaș, Udvarhely, Baci-Bodrog, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, cum și din orașele de pe aceste teritorii, apoi din Croația, Slavonia și din orașul Fiume, cum și cei din Austria, dar aflători pe aceste teritorii, sunt provocați și îndrumați, ca în ziua de 9 August a. c. să se prezinte la comanda districtuală ces. și reg. de întregire de pe teritoriul pe care se află, pe calea cea mai scurtă, iar aceia, cari au cunoștință, că sunt împărțiți la honvezime, sunt datori să se prezinte la comanda întregitoare de honvezi de pe teritoriul pe care se află acuma.

Ce va face Anglia?

Știrile mai noue ne spun, că flota Angliei stă întreagă gata de războiu. În oricare moment poate începe atacul. Armata de pe uscat a Angliei nu numără. E prea mică. Dar e întrebare, că Anglia va sări ori nu cu flota ei întru ajutorul Rusiei? Opinia publică e în contra amestecului Angliei în războiu, după ce față de Rusia ea nu are nici un obligament. Presa liberală din Londra ia poziție foarte energică în contra Rusiei, pe care Anglia nu o poate sprijini, fiindcă Rusia nu apără libertatea Sârbiei, ci urmărește scopuri proprii și apără interese proprii. «E de neînchipuit, scrie o foaie mare engleză, că Anglia să se poată lăsa târâtă într'un astfel de conflict. Ideea de a se sacrifica vieți omenești și bani în Anglia, pentru a se ajuta cimentarea Rusiei în Balcani, ar constitui o crimă neexplicabilă pentru o țară democratică, cum e Anglia»... Și totuși, cine știe, nu se va sevârși aceasta crimă, dacă cei dela conducere, cari nu prea țin cont de opinionea publică, vor afla că e necesară săvârșirea ei? Politica nu se face, durere, după legile dreptății și ale moralei.

Vorbirea Împăratului Wilhelm.

Vineri sară, când nu se știa încă, cumcă Germania va trebui să mobilizeze, s'au aranjat manifestațiuni mari patriotice în Berlin. Împăratul Wilhelm s'a arătat la fereastră, cu împărăteasa și cu principele Adalbert. Imensul public i-a salutat și aclamat cu frenesie, iar Împăratul Wilhelm a adresat mulțimei vorbirea următoare: «A bătut un ceas grav pentru Germania. Invidioșii de pretutindenea ne silesc la o apărare dreaptă. Ni-se pune sabia în mână. Am speranță însă, că în cazul, când silințele mele din ultima oră nu vor putea aduce pe adversarii mei la rezon, ca să putem menține pacea, — cu ajutorul lui Dumnezeu vom mână sabia astfel, ca se o putem pune în teacă cu onoare. Acest războiu va cere sacrificii enorme de sânge dela poporul german, dar vom arăta adversarilor noștri, că ce însemnează să

atace ei Germania? Și acum *vă recomand grației lui Dumnezeu. Mergeți la biserică, ingenunchiați în fața lui Dumnezeu, rugați-l se vie întru ajutorul bravei noastre armate*. Cuvântarea Impăratului a fost primită cu urale sgomotoase, după cari au urmat cântece însuflețite patriotice.

Părerile cancelarului german.

Sâmbătă noaptea, lumea din Berlin, cântând cântece patriotice, s'a dus la locuința cancelarului, unde a aclamat cu căldură pe domnul Bethmann-Hollweg. Acesta a apărut la balcon și a rostit publicului cuvântarea următoare: «In acest moment grav ați venit să exprimați sentimentele voastre patriotice în fața casei lui Bismarck, care a făcut imperiul german, împreună cu împăratul Wilhelm I și cu mareșalul Moltke. Noi am voit să trăim în pace și în viitor în acest imperiu, pe care noi l-am desăvârșit, printr'o muncă de pace de 44 de ani. Opera întregă a împăratului a fost consacrată salvagărdării păcii. Suveranul a lucrat până în ultimele momente pentru pacea europeană, și mai continuă a lucra și acum pentru pace. In cazul când eforturile sale vor fi zadarnice și când ni s'ar impune a face apel la poporul german, vom merge la războiu cu conștiința, că noi n'am voit războiul, și în acest cas ne vom lupta pentru existența noastră, pentru onoarea noastră națională, până la ultima picătură de sânge. In aceasta oră gravă vă reamintesc cuvintele acestea: *Iniemele voastre se bată spre Dumnezeu, iar pumnii vostri se cadă asupra inamicului*. Vorbirea a avut un efect de nedescris. Au urmat entusiaste ovațiuni, pentru Impăratul Wilhelm și cancelarului său.

Arestările din Orșova.

S'a tăit și prin Sibiu s'vonul, că mai mulți frunțași români din Orșova și împrejurime ar fi fost arestați și escortați la Seghedin. Știrea se confirmă. „Drapelul“ din Lugoj dă în privința aceasta următoarele lămuriri: «Suntem în măsură a comunica, pe baza informațiilor primite dela loc competent, că intrând în vigoare dispozițiile excepționale, s'au făcut la Orșova și în împrejurime mai multe arestări, fără deosebire de naționalitate și confesiune. Intre cei arestați sunt și mai mulți frunțași de ai noștri din partea locului. Cercetarea este acum în curgere și în interesul cauzei ne reținem dela orice comentariu; dar avem motive puternice a crede, că cercetarea va dovedi *deplina nevinovăție a frunțașilor noștri*, așa, că aceștia vor fi puși în cel mai scurt

timp în libertate. In fața acestei stări, esplicabile prin împrejurările în cari trăim, este recomandabil, să nu se esagerize știrile și să nu li se dea un colorit pe care nu-l au. Să ne păstrăm calmul și să privim cu liniște în viitor».

Deschiderea scupștinei sârbești.

Scupștina sârbească s'a întrunit Sâmbătă în Niș, unde e acum capitala regatului sârbesc, (iar nu în Craiguievaț, cum se anunțase la început), pentru a lua măsuri privitoare la situație. S'a hotărât, ca alegerile parlamentare, cari aveau să se facă acum, se fie amânate. S'au aprobat apoi toți pașii guvernului, făcuți până acuma în conflictul cu Austro-Ungaria. In mesajul de tron Principele regent Alexandru a accentuat, că Sârbia a făcut tot posibilul pentru înlăturarea războiului, dar a făcut tot ce trebuia să facă și pentru apărarea demnității și a onoarei țării. S'a spus apoi în mesaj, că puternica Rusie și nobilul ei suveran, Țarul Nicolae II, urmărește cu mare interes și cu adâncă simpatie conflictul Sârbiei cu monarhia austro-ungară. Țarul, în generoasa sa grije pentru viitorul Sârbiei, a dat asigurări particulare, că va purta grije de soarta Sârbiei. Cetățenii Sârbiei se fie deci liniștiți. Principele a afirmat, că cauza sârbească are simpatii și în Franța și Anglia, și că atentatul dela Saraievo a fost pus la cale pentru a isola și eventual a nimici pe Sârbi!... (Și se vor fi aflat sigur mulți Sârbi în scupștină, cari vor fi crezut, că cu adevărat, atentatul dela Saraievo alții l au pus la cale, nu Sârbi!) Scupștina a votat apoi Duminecă răspunsul la mesagiul tronului. Deputatul socialist Lopcevic singur a reproșat guvernului, că n'a făcut totul pentru a înconjura războiul, lăsând Sârbia la discrețiunea Rusiei și a Franței, cari lucrează numai pentru interesele proprii. Acelaș deputat a învinovățit guvernul, că a suferit toate agitările propagandei, care a adus războiul asupra țării. Scupștina a votat credite mari de războiu și a dat moratoriu.

Plecarea rezerviștilor.

Rezerviștii, îmbrăcați militărește și provăzuți cu toate cele necesare pentru războiu, sunt trimiși mereu dela locurile de întregire la trupele cărora aparțin. Au plecat mulți și din Sibiu și mai au încă mulți să plece. Inainte de plecare au presat de nou jurământul de fidelitate, cu deosebite ceremonii militare. Așa s'a făcut și prin alte locuri. In Arad apoi ceremoniile militare au fost însoțite și de frumoase ceremonii religioase, la cari a participat o mare mulțime de privitori. Preacuvioșia Sa, Arhiepiscopul *Augustin Hamza*, egumenul mănăstirii Hodoș-Bodog, celebrând un

scurt serviciu divin a rostit în firul seu următoarea mișcătoare rugăciune:

„Doamne, Dumnezeul nostru, Dumnezeul puterilor, care de demult ai dăruit putere preamănată robului tău David spre învingerea protivnicului hulitor Goliat, Tu și acum cu cunoscuta-ți milostivire și iubire de oameni primește rugăciunile noastre, cari izvoresc din adâncul sufletului și inimii noastre și trimite binecuvântarea Ta cea cerească asupra armelor soldaților Tăi ce stau înainte. Dă soldaților Tăi tărie și putere, ca să poarte aceste arme spre întărirea și apărarea preînaltului tron, spre mângăierea și deplina mulțumire a Unsului Tău, a preagloriosului nostru împărat și rege apostolic Francisc Iosif I, a monarhiei, a iubitei noastre patrii, a sfintei tale biserici, a orfanilor și văduvelor și a tuturor cetățenilor, cari constituiesc iubita noastră patrie. Cu mâna Ta cea atotputernică fă din soldații aceștia luptători viteji contra vrăjmașului!».

Prin biruința armelor noastre arată și acum binecuvântarea Ta dreptate greu vătămățată prin mulțime de acte dușmănoase și protivnice augusteie case domnitoare, integrității iubitei noastre patrii și ordinii și siguranței publice a cetățenilor ei.

Că Tu ești Dumnezeul nostru, Dumnezeu, oare în ați pe cei drepti și umilești pe cei răi și Ție mărime înălțăm Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.»

Preacuvioșia Sa a stropit apoi soldații și steagul cu apă sfințită, rostind soldaților cuvântarea următoare:

„Soldații Dumnezeu a voit prin glasul Majestății Sale, ca să lupte în mână armele, să apărăți o cauză sfântă, să intrați într'un războiu, care este cel mai îndreptățit din câte a văzut odată istoria, să apărați pământul strămoșesc al iubitei noastre patrii, să apărați casele și familiile voastre, și prin biruința armelor voastre să dați satisfacere și să restabiliți pentru multă vreme înainte ordinea și siguranța publică contra dușmanului, care ent mulți deardândul a subminat condițiunile de viață și dezvoltare ale statului și societății noastre. In acest moment decizător vă amintesc, că voi după învățătura bisericii noastre toți sunteți însuși țți de credința unui Dumnezeu în trei fețe: Tatăl, Fiul și Duhul sfânt. Cu nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu să intrați în luptă și prin credința voastră în acest dzeose ajutor să vă însușiți vrtutea și bărbăția de a purta cu cinste și demnitate armele voastre. Steagul vostru, sub care ați depus jurământul de fidelitate, să-l purtați în tot locul spre deplina biruință. Și fiindcă la toate întreprinderile mari puterea nebiruită este darul și ajutorul lui Dumnezeu, ridic din nou glasul sufletului și inimei mele către cel atotputernic și implor darul și binecuvântarea lui Dumnezeu asupra voastră și asupra armelor voastre. Dzeu să vă binecuvinte și să vă întărească în conștiința împlinirii datorității față de preînaltul tron și prea iubita noastră patrie. Dumnezeu bunul să vă poarte în tot locul spre bine și precum voioși și însuflețți ați luat în mână armele voastre, Dumnezeu să vă ajute să reîntoarceți cu toții biruitori și întregi și sănătoși la vetrele voastre, spre lauda voastră și spre ridicarea și înaintarea iubitei noastre patrii și a tuturor cetățenilor ei. Amin.»

Au rămas toți adânc impresionati de frumoasa vorbire și peste tot de acest impunător act religios.

FOIȘOARĂ.

Mântuitorul.

— După S. Lagerlöf, de Aurel Nan. —

Era în amurg. Stele mărunte se aprinseră pe albastrul bolții și atât de frumos își resfirau prin largul văzduhului puzderia de raze.

Un zefir molatec desmierda frunza ațipită și săruta mereu cu adierile sale gingașe zidurile orașului cernit de mâna vremurilor furtunoase.

Și era atât de tainic Ierusalimul. O liniște de moarte își întinse aripa peste el. Era doar noapte și orientalii știau una și bună: E noapte, să te culci.

Celian sta singur în chilioara sa dela hanul „Călătorul“ din marginea orașului. Iși deschise fereastra și privea uluit la milioanele de stele, cari scâpărau zimbătoare pe pânza azurie a bolții și parcă fiecare dorea să-i spună câte ceva... câte un cântec duios, sau vre-un basm tăiat... Și el nu înțelegea graiul lor misterios.

Pacea creștea mereu. Stelele zimbeau mai aprinse. Iată, și luna se ivește peste vârful codrilor din zare și îmbracă totul în splendoare, tainica regină a văzduhului,

și sub vraja ei o flacăra mărunță se nfiiripa pe câmpia din apropierea hanului și se putea atât de lesne observa, cum în preajma ei o ceată de oameni erau prăvăliți pe earba mătașoasă. Unul sta în picioare și le povestea ceva. Le povestea cu atâta dragoste și cu atâta dibăcie, încât pe fața tuturor se resfăța o undă clară de veselie. Și era frumos omul de minune. Avea o talie de mijloc, o față limpede, cum e cristalul și plete lungi și resfirate în valuri... Era numai farmec...

Isus cu ucenicii. Unul întreba una, altul alta și firul discuției se depăna mereu, iar Celian privea mirat la ceata de drumeți.

In vremea aceasta se urca și luna, stăpâna nopții, pe cărarea necuprinsului și începu a-și cerne pulberea de aur peste munți și văi, peste ceata drumeților înfrățți cu firea, și le lumina atât de frumos fețele înăsprite de arșița soarelui.

Isus le povestea mereu. Și cum sta în picioare, cu capul descoperit, cu părul resfirat pe umeri, în haina sa orientală, credea că-i un tinger scoborât din cer, ca să travestească celor câțiva muritori o taină sfântă... mare... Și umbra sa înaltă, în bătaea lunii, se reflecta cu cea mai mare ușurintă pe un părete al hanului.

Apostolii îl ascultau cu drag. Unul însă se desprinsese dintre ei, luă în mână un cărbune și se îndreptă spre han. Era un tinăr înalt și chipeș și roșu, ca tran-

firul. Era cel mai favorit și cel mai iubit ucenic al dascălului mare din Nazaretul Galileii: *Ioan*. El îi observă îndată umbra pe părete și se hotărî s'o încadreze, s'o lase suvenire pe zidul cetății celei sfinte. Zis și făcut. Figura Mântuitorului în curând era zugrăvită pe păretele hanului. O figură simplă, dar atrăgătoare...

Celian privea mirat.

Intr'un târziu peregrinii porniră iar la drum, Mântuitorul în frunte și apostolii în jur. Și începură a cânta, și acordul cântecului lor atât de frumos răsună în taina acestei nopți feerice.

Celian își închise fereastra cu rame roase și începu a ceti un placat ce era așezat pe păretele suriu. Și se spuneau multe acolo... Se prezentau pe scurt învățăturile unui nou reformator și se infierau cu cele mai josnice expresii, căci — zicea placatul — „proaste sunt“.

Erau învățăturile Mântuitorului!

Celian căzu pe gânduri. Lui nu-i prea plăceau principiile conservative, căci el vedea în ele absurditatea atribuită ideilor reformatrice. Și le și condamna cu toată energia sufletului său tinăr. Ca far conducător al vieții sale, el își înalță stindardul lui Isus Cristos și era atât de vesel, meditând asupra filosofiei adânci, cuprinse în învățăturile sale. Il însuflețea îndeosebi altruismul moralei propagate de Mântuitorul.

Cântarea

ca factor al promovării creșterii morale în școala poporală

de G. Fl. Preșmereanu.

E într'adevăr de mirat, cum azi, când de spiritul practic n'a rămas crițată nici instrucțiunea în școală, căutându-se a i se da organismului ei un caracter, o direcție cât mai practică cântării, în loc să i se reducă terenul în școală, începe a i se da o atenție tot mai mare.

Se pare ca și când școala s'ar teme să se atingă de acest ceva sfânt, care este predarea muzicii ca parte întregitoare a instrucțiunii și educațiunii omului. Astfel se explică că nici chiar cei mai înfocotați e-derenți ai curentului realist, sau mai bine zis practic, n'au cutezat să șteargă cu totul din plan acest obiect.

Dacă e să ne întrebăm ce motive au determinat pe oamenii de școală, ca să păstreze nealterat terenul cântării în școală, ba chiar să i asigure un domeniu și mai vast, vom vedea că aceștia au purces mai mult dintr'un simțământ nedeterminat, necum să fi avut o privire mai clară în ființa acestui factor de educațiune artistică practică.

Nu este însă greu a conștata multiplele foloase și valoarea hotărâtă, atât ideală, dar nu mai puțin și reală a cântării prin care să se poată justifica de deplin îndreptățrea la viață a acestui obiect de învățământ, adevă de a figura în planul de oare.

In privința necesității unei educații artistice sau mai bine zis a sentimentelor estetice, chiar și azi, cu tot spiritul extrem de practic al vieții, nu poate încăpea nici o îndoială.

Cât privește această parte, apoi instrucțiunea muzicii de fapt poate pretinde, că ea e singurul mijloc aproape, care mai susține ideea educațiunii copilului pentru artă prin artă, și se pune în serviciul aceleia.

Bine știind un instructor muzical, că el este chemat să facă să nască în sufletul elevilor, în golul vieții lor de toate zilele, o rază de fericire cerească, care să ne întărească simțurile și să ne facă capabili de fapte mari, cu toată împotrivirea curentelor dușmane unei educațiuni artistice, nu va lăsa să-i scadă însuflețirea întru dezvoltarea unei munci devotate pe terenul cântării, el își va face datorie, câtă vreme el va înerca o bucurie și mare plăcere, văzând adunați în jurul său copii doraici de fericire.

Va zice cineva însă: ce are a face fabricarea cu cântarea? Este vreo legătură între ele?

Nici nu mai începe îndoială.

Ea este fericirea. O stare de mulțumire a sufletului, o stare de armonie, de echilibru sufletesc.

Cât pentru îmbănzirea feliuritelor patrii și deci pentru restabilirea aceluși echilibru în viața sufletului nostru, apoi rolul cântării și efectul ei binefacător este îndeobște recunoscut.

Un mijloc mai potrivit decât cultivarea cântecului, încât privește dezvoltarea simțului pentru frumos, nici că se poate închipui.

Cântarea e poarta care conduce în lumea frumșetilor. Ea este expresia cea mai naturală a simțului frumosului. A cânta frumos, este dovada cea mai grăitoare a

Să culcă în urmă mulțumit. Somnul în curând îi aruncă peste ochi vălul său de farmec și un vis romantic îl cuprinse în brațele sale voluptuoase. Și dormi, dormi ca mort, până în zori. In revărsatul zorilor se trezi și începu din nou a se gândi asupra doctrinei dascălului dela Nazaret. Și o adănci din ce în ce tot mai mult, și când se trezi ca din un somn adânc, din împărăția acestor gândiri minunate, soarele era răsărit deja pe bolta. Și era un năduf cumplit în slavă. Se îmbracă, dejună și merse apoi la fereastră și își plimbă îngândurat privirea pe covorul câmpului în floare, din apropierea hanului. Zări cărbunii rămași pe urma peregrinilor și cercetă apoi figura simplă de pe păretele suriu. O afla destul de reusită. Dar nu știa că cine...

Cum o privea așa îngândurat, nu văzu cum se apropie de han un pantofar. Văzând figura pe părete se oprî, o cercetă puțin, și zise apoi, plecând mai departe:

— „Acesta-i un cărpaci, căci îl cunosc de pe stat“.

— „Cărpaci?“ — se întrebă în sine Celian. „Și unde vor fi plecat atâți cărpaci așeare? Eu nu cred să fie cărpaci. Doar și trăsăturile-l arată, că nu e cărpaci... Uite ce plete mândre are!... Și poartă doar cărpacii de acestea?... Și uite ce ținută serioasă! Sunt așa doar cărpacii?... Nu, nu se poate!... Nu-i cărpaci!“...

unui suflet cu simțuri frumoase. Ea este dară o necesitate a inimii omenești.

Nu mai vine a trăi clipe de cerească fericire ascultând accentele unei divine muzici de a celebrițăților muzicale, poate și ce putere stăpânitoare are muzica asupra sufletului.

Copiii se doresc după fericire. Ei sunt pururea setoși și flămânzi după fericire, după bucurie. Și prin ce li se poate procura această fericire, decât producându-le senzații de artă, dându-le să guste artă? Cu cât mai mult li se toarnă inspirație prin intermediul artei, cu atât mai mult se doresc ei după acest fel de hrană spirituală.

Și tineretul e destul de integrat, de nestrăbătut, pentru-ca educația (artistică) prin artă să-l poată face fericit, prin muzică, prin cântare.

Prin nimic — știu bine — nu-l poți face mai fericit pe copil ca prin cântare. Muzica îi împărtășește o parte din cer, pentru-ca ea dispune prin elementele de care se folosește de cele mai folositoare mijloace. Ea ne oferă forma și limba cea mai adânc grăitoare și cea mai ușor de înțeles în aceeași vreme.

Are dreptate Löbmann când zice: „Acelui care voeste să facă tineretul și poporul înțelegător pentru artă, să-l conducă până acolo, ca să poată cânta frumos”. Iară a avea înțelegere pentru artă, înseamnă a fi accesibil frumosului, ca partea cea mai ideală a existenței. Săb frumosul acesta, se înțelege, nu avem să luăm numai frumosul senzual, ci și frumosul moral. Ba chiar tocmai acesta e vizat, fiind vorba de educația artistică. (Va urma).

Școala civilă de fete din Sibiu.

Apel

În timpul din urmă s'au deschis și în sinul poporului român mai multe școli superioare de fete române. Învățământul acestora s'a organizat în conformitate cu programul oficial de studii, ca să îmbie și institutele noastre cel mai nimerit prilej fiicelor poporului român pentru însușirea limbilor străine, d. p. limba maghiară, germană și franceză.

Cu deosebire în școala civilă (secundară) de fete cu internat a Asociațiunii din Sibiu, se poate însuși limba germană în deplină măsură, deoarece în acest oraș, în precumpănire germană încă, mediul contribuie mult în această privință.

Nu e de înțeles deci, pentruce să mai alege în continuu publicul nostru cu fetițele sale pe la școli străine pentru învățământul limbii germane ș. a., când în institutele noastre sunt făcute toate dispozițiile trebuitoare, ca să se poată învăța și acele limbi. Ba, știința pedagogiei și practica vieții ne dovedește, că paralel cu învățământul limbii materne și pe temeiul acesteia, orice limbă străină se învață mai temeinic, mai conștient și mai luminat.

În acest sens s'a pronunțat, constatăm cu plăcere, și Congresul Uniunii

Femeilor Române din 8 Iunie a. c. Iar glasul femeii și al mamelor române e cel mai chemat glas în chestiune, pentru care numai aderența sinceră mai poate avea loc.

Apelăm deci la bunul simț al poporului român, să grăbească a înscrie fetițele sale la institutele române de învățământ, care s'au înființat din jertfele sale maritimose și pentru trebuințele sale proprii.

Din încredințarea On. Comitet al Asociațiunii.

Sibiu, în Iulie 1914.

Diracțiunea
școlii civile de fete a
Asociațiunii.

NOUTĂȚI.

Intregire. Din apelul publicat în numărul trecut a rămas din greșală neculeasă și nepublicată zicerea de încheiere, care sună astfel: „*Dumnezeu să apere pe Regele, armata și patria*”. Facem cuvenita întregire.

Contribuirile benevole, cari se vor face în urma apelului publicat în numărul trecut, vor fi luate în primire și administrate, după cum ni se comunică din parte competentă, la institutul de credit și economii „*Albina*” și la celelalte institute mari de ban din loc, anume: „*Hermannstädter Sparkassa*”, „*Bodenkreditanstalt*” și „*Comercial-Bank*”. Ori ce sumă, destinată pentru ajutorarea celor rămași în miserie pe urma celor chemați la arme și trimiși pe câmpul de război, sunt a se trimite deci „*Albinei*”, ori unuia din celelalte institute de bani numite, cu precisa indicare a școlii pentru care se trimite.

Principele Carol al României, care își făcea stagul la regimentul de gardă din Germania, a plecat din Berlin luni cu automobilul acasă.

Dela școala de cadeți din Sibiu. Numirea de cadeți, ce se făcea în anul la 18 August, în anul curent s'a făcut, din cauza mobilizării generale, la 1 August. Au fost numiți cadeți 22 elevi ai școlii al patrulea. Între aceștia sunt românii următorii: Ioan Braia la regimentul de inf. nr. 33, Aurel Crainic la reg. de inf. nr. 51, Alexandru Loloș la batalionul de infanterie nr. 23, și P. ul Pușan la reg. de inf. nr. 62.

Congresul învățătoresc, care avea să se țină la Aad în 10/23 August a. c., în urma evenimentelor din urmă, s'a amânat pe timp nedeterminat.

Un doctor francez, a făcut cercare cu doi ofițeri francezi, travestiți, în infecțe în orașul german Metz o fărână publică cu bacili de holeră, dar a fost prins și împușcat.

fiul lemnarului Iosif din satul meu, din Nazaret?... Nu înțeleg. Și cum de zugrăvit pe har, căci el e ca un sfânt și mami sa Maria e doar ca o sfântă?... Nu înțeg și nu pot înțelege!...

Îl mai privi odată lung și ecș. Era slujnică și venise până la han. Ir mai fi zăbovit ea lângă figura Mântuitorului, dar o țesepa stăpâna.

— Isus? — se întrebă în urmă Celian. — Isus?... Acum înțeg, înțeg totul. E el cu ucenicii săi. Prigește din țară în țară, din oraș în oraș, din sat în sat, învățând pretutindena pe imeni ce e bine și ce e rău, împărțindu-leu dragoste povete și sfaturi înțelepte... El, e Isus!.

Și privind încă odată figu vrăjitoare a Mântuitorului, în admirația s'curată se însufleși eș de mult pentru elncăt strigă cuprins de-o patimă ne bună:

— Tu ești, Isuse!... Tu! Te admir ca fluturele floarea, ca crinul acrimaș de rouă!...

Vorbe înțelepte

Lumea aceasta e numai o casă de oaspeți, în care se adăpostesc lătorii pe o vreme oarecare. De aceea toțirebue să stre gata, cu toate cele trebuincioas ca să poată pleca, când li se va cere pleca.

Întâi la altar. Cu ocaziunea mobilizării generale s'au întamolat pe unele locuri, cu deosebire în capitală, lucruri vrednice de laudă. Mulți dintre cei chemați la trupe, cari trăiau cu soțiile lor în căsătorii nelegiuite, s'au dus la matriculant și apoi la preot, pentru a lega căsătorie legală, în scopul, ca dacă nu se vor mai întoarce de pe câmpul de război, să le fie soțiile și copiii legiuiți, îndreptățiți să le poarte numele. Pe alte locuri iarăși, mai ales printre Sași, înainte de a pleca din sat, țți s'au dus la biserică și s'au împărțit cu sfânta cuminecătură.

Persoanele care strică telefonul și telegraful. Direcțiunea poștei și telegrafului anunță, că acordă premii până la patru sute de coroane pentru toți cei ce denunță pe răufăcătorii, cari în vreme de război strică telefonul sau telegraful. Premiul se plătește din partea direcțiunii imediat după ce făptuitorul este osândit.

Universitatea și războiul. Decanul facultății de medicină dela universitatea budapestană a publicat un apel adresat medicinștilor. Apelul cere ca studenții, cari au trecut primul riguros în medicină și sunt scutiți de serviciu militar, dar doresc a da ajutor pentru îngrijirea bolnavilor în timpul războiului, să se anuțe în persoană sau în scris la decanat. În anunțare să se arete anul de studii precum și locul (Budapesta sau în provincie?), unde doresc să facă servicii. Studențele în medicină sunt asemenea rugate să se anuțe.

Repaus duminical suspendat. Ministrul de comert, în considerarea stării excepționale de astăzi, a suspendat repausul duminical și pe ziua de Duminică în 9 August st. n.

Francez liberat. Am anunțat, că desemnătorul francez Iosif Boffert a fost arestat fiind bănuț de spionaj. Ministrul de interne a dat ordin poliției dela Cluj să libereze pe numitul francez, care a stat câteva luni în arest preventiv.

Sârbi în captivitate. Din Viena se scrie că în casarma Albrecht au fost internați până acum cam 300 de sârbi, mai cu seamă ofițeri, cari au fost deținuți la diferite gări și hoteluri. Prisonierii sârbi, dați pe mâna autorității or vieneze, au cerut să li se dee certificate despre faptul, că autoritățile austriace i-a oprit să se prezinte la arme, ca astfel să se poată justifica, dacă vor fi trași la răspundere în fata tribunșlului militar din țara lor. Captivii sârbi sunt se înțelege bine tratați; ear ofițerii se bucură de aceleași favoruri, ca și ofițerii armatei noastre.

Oscar și Ina Maria cununăți. Sâmbătă sera la șapte ore s'a celebrat cununia principelui Oscar, al cincilea fiu al împăratului Wilhelm din Germania, cu contesa Ina Maria Bascevitș, care în viitor va purta numele de contesa Ruppini. La actul cununii a participat întreaga casă domnitoare, iar din partea miresei cei c-și erau mai aproape.

Puterea armatelor pe uscat. În timp de război Germania are 4.5 milioane de soldați (în 25 corpuri de armată, 1103 batalioane de infanterie, 834 escadroane și 962 baterii); Austro-Ungaria 2 milioane de soldați (în 16 corpuri, 681 batalioane de infanterie, 329 escadroane și 404 baterii); Italia are 1.1 milioane (în 14 corpuri, 542 batalioane de inf., 173 escadroane și 360 baterii) — Rusia are 5.5 milioane (în 37 corpuri de armată, 1408 batalioane, 659 escadroane și 687 baterii); Franța 5 milioane (în 21 corpuri, 600 escadroane și 1000 de baterii). Gloatele nu sunt scotite. — În resumat: tripla alianță are 7.6 milioane soldați (în 55 corpuri, 2326 batalioane, 1366 escadroane și 1726 baterii). Puterea aceasta să în fata Rusiei și a Franței, care împreună au 10.5 milioane de soldați (în 58 corpuri, 2608 batalioane, 1259 escadroane și 1800 baterii), — cu observarea, că atât Rusia cât și Franța au relativ numeroase trupe afară de Europa.

Un scriitor despre bănci. Petru Rossegger, cunoscutul povestitor, dă următorul sfat deponenților: Mult m'am mirat, când am văzut că oamenii, în preajma războiului, în loc să-și ducă banii la bancă, se grăbesc să-i scoată. Mult, firește, au trebuință de bani, de oarece sunt chemați la serviciu. Sunt însă mai mulți de aceia, cari își ridică economiile numai de teamă că la o cassă de păstrare n'ar fi deplin sigure. Teama aceasta este lipsită de temei. Unde pot fi banii mai siguri, decât tocmai la o bancă? Oamenii, în loc de a-i scoate, ar trebui din contră să-i depună acolo tocmai în vreme ca acum, și să se bucură că există astfel de asigurări, cari garantează deplin siguranța unui capital fără scopuri de speculă egoistă.

Manuale aprobate. Manualele de limba maghiară de I. Crișan și Dr. I. Lupaș au fost aprobate de In. ministru de culte, și anume: Cartea de cetire pentru cl. II-III sub Nr. 194.014/1913 Cartea de cetire pentru cl. IV sub Nr. 194.012/913 și Cartea pentru cl. V—VI și școala de repetițiune economică sub Nr. 194.013/913, iar de Prea V. Consistor arh diecezan sub Nr. 7493/1914. Manualele acestea se pot procura numai dela Librăria arhidiecezană din Sibiu și costă Cartea II—III 50 fl. exemplarul, Cartea IV 80 fl. iar Cartea V—VI 1.20 cor.

Craguevaț. În știrile despre războiul de acum cu sârbii se amintește de multe ori orașul Craguevaț. Situat în apropierea unui mic afluent al râului Morava, are 13 mii de locuitori. Până la 1842 orașul fusese capitala Sârbiei. Acolo își avea reședința Miloș Obrenovici, când țara scăpase întru căva de jugul otoman. În alte orașe ca Belgradul, Semendria, Șabațul, stăpâneau încă tot militarii turci; de aceea principele a socotit că e mai bine să-și așeze capitala la Craguevaț, care este apărât de dealuri de toate laturile. Aici au domnit trei principii, și numai când turcii s'au retras cu desăvârșire din Sârbia, s'a declarat earăgi Belgradul de capitală. De atunci Craguevațul este un fel de Moscova: a doua capitală în centrul țării. Dealurile din împrejurimea sa formează un scut puternic, cu deosebire în partea apuseană. Din latură aceasta Craguevațul este aproape inatacabil.

Cărți și reviste.

Anuarul XXXVIII al gimnaziului român gr.-or. din Brad și al școlii primare anexate acestuia, pe al 45-lea an școlar 1913—1914, publicat de Ștefan Albu, director. Cuprinsul: Băile de aur dela Brad, de Dr. Traian Suciș, profesor. Istoricul înființării fondului morboșilor. — Din datele școlare însemnăm, că personalul didactic la gimnaziu se compune din 1 director, 5 profesori ordinari, 1 instructor și 1 catihet; la școala elementară au funcționat 2 învățători. Biblioteca centrală are 5180 volume, bibliotecile de clasă conțin 570 volume. Masa studenților, cu un capital de aproape 29 mii coroane, a ajutat 18 școlari cu 1000 coroane. Au fost înscriși 188 elevi, dintre cari 124 la gimnaziu, 64 la școala primară. Anul școlar se începe la 1 Septembrie st. nou.

Prinșii în război.

A doua conferență de pace, ținută la Haga, a hotărât cu privire la cei prinși în război următoarele:

Prisonierii de război stau sub ordinele guvernului inamic, și nu sub ordinele trupelor, care i au făcut captivi.

Tratamentul lor are să fie uman. Bani și alte valori ce au în posesia, nu este permis să li se iee, afară de armă, cal și scrisorile de conținut militar.

Prisonierii vor fi ținți împreună în orașe, cetăți sau în alt loc, cu îndatorirea de a nu se îndepărta peste o linie anumită; și numai atunci pot să fie arestați, când o cer motive neapărate de siguranță.

Statul poate să oblige la muncă, cu excepția ofițerilor, pe toți cei prinși, în conformitate cu rangul și puterile lor; munca aceasta însă n'are să fie făcută în scopurile războiului, și să nu fie nici extraordinar de oșobitoare.

Statul inamic este dator să plătească lucrarea prisonierilor cu o sumă ce ar plăti-o și altor lucrători din țară.

Cel prins în război este dator să-și spună rangul și numele adevărat; la din contră poate fi lipsit de toate favorurile.

Dacă legile și obiceiurile patriei sale permit, prisonierul poate să-și dea cuvântul de onoare, că nu se va lupta mai departe; în acest caz statul inamic li poate libera, ear guvernul său și superiorii lui militari nu numai că n'au să pretindă, dar nici n'au să primească nici un fel de serviciu de război dela acel prisonier, care a fost liberat pe cuvânt de onoare. (Conform regulilor de război ale armatei austro-ungare, captivii ajunși în mâna dușmanului nu pot fi liberați pe cuvânt de onoare).

Cetățenii, cari urmează armata pe câmp de război, dar nu se țin strict de dânsa, d. ex. raportorii de ziare, furnizorii ș. a., dacă ajung în mâna dușmanului, au drept să ceară un tratament egal cu al prisonierilor de război.

Ofițerii captivi au să primească dela guvernul inamic aceleași retribuții, care le plătește statul inamic ofițerilor săi. Suma aceasta, după încheerea păcii, guvernul statului respectiv este îndatorat a o înapoia guvernului statului inamic.

Încheindu-se pacea, părțile beligerante sunt îndatorate să-și schimbe captivii și în timpul cel mai scurt să-i lase acasă.

Nr. 201-1914. Of. prot. (555) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a II-a Ciceu-Corabie prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție a acestui concurs in ziarul „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate in coala B) pentru întregirea dotației preoțești dela stat și circumscrise in protocolul comitetului parohial din 27 Aprilie 1914.

Concurenții au a-și înainta petițiile concursuale, instruite conform normelor in vigoare, in termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral și a se prezenta cu prealabila incuviințare in vre-o Duminecă ori sârbătoare in biserica acestei parohii pentru a cânta, predica și a se face cunoscut poporului.

Deș, 14 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr.-or. Deș in conțelegere cu respectivul comitet parohial.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Ad. Nr. 846/1914. (549) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune in parohia de clasa a II-a din Cojocna, prin aceasta, pe baza incuviințării Venerabilului Consistor ditto 25 Iunie a. c. de sub Nr. 7948 Bis. se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare in „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt, jumătate din venite satorite in coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții la acest post, au a-și esșerne subsemnatului oficiu, suplicile instruite conform normelor in vigoare in termenul susindicat și a se prezenta cu prealabila incuviințare din partea subsemnatului la sf. biserică in vre-o zi de Duminecă sau sârbătoare spre a fi cunoscuți din partea poporului.

Cluj, la 8 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. in conțelegere cu comitetul parohial.

Tulin Roșescu

Nr. 702/1914. (560) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh in comuna Suplac, din protopresbiteratul Tarnavei, la ordinul Consistorial Nr. 8251 Bis. din 8 Iulie a. c. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție in „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post pentru sunt cele fasonate in coala B. pentru întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să și înainteze cererile instruite cu documentele prescrise de normele in vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, având a se prezenta după incuviințarea protopresbiterului, cu observarea dispozițiilor din Regulamentul parohial, la biserică in vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta, predica, ori a oficia și cuvânta.

Cetatea-de-baltă, 11 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Tarnava.

Nicolae Todoran
protopop.

Nr. 484/1914 (541) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională greco-orientală română din comuna Băița, (H. Boica), protopresbiteratul Zarand, se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare in „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

- Salar fundamental 1200 cor. și anume:
- dela Biserică 400 cor.,
 - din repartiție 400 cor.,
 - dela Ven. Consistor 200 cor.,
 - restul de 200 cor. s'a cerut dela stat.

2. Cvarțir și grădină in natură.

Dela concurenți se recere:

Se instruce corul elevilor, precum și se conducă corul deja existent al adulților și să cânte cu ei in Dumineci și sârbători răspunsurile dela sf. liturgie.

Reflecții la acest post au se aștearnă in termenul deschis rugărilor de concurs, instruite conform normelor in vigoare la oficiul protopresbiteral al Zarandului in Brad.

Pentru a face cunoștință cu poporul și pentru a-și arăta dexteritatea in cântări, concurenții sunt poțțiți a se prezenta la biserică într-o Duminecă sau sârbătoare.

Băița (H.-Boița), la 10 Iulie n. 1914.

Nicolae Popica **George Dragan**
notar și episcop. par. și preș. com. par.

Vidi: **V. Damian**
protopresbiter.

Nr. 635/1914 prot. (558) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător dela școala noastră din Hărăstăș, in baza inaltei rezoluțiuni consistoriale Nr. 8477 Școl. 1914 se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare in „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1200 cor., din cari 600 cor. dela parohie, și 600 cor. din fondul cultural arhidiececan in mod provizor, până la rezolvirea cererii înaintată pentru subvenție dela stat. Cvarțir in natură și 1/4 jug. grădină.

Învățătorul ales va fi dator să instruce in școala de toate zilele și in cea de repetiție, cum și să formeze cor și să cânte in Dumineci și sârbători cu elevii in biserică.

Reflecții să-și aștearnă petițiile instruite in ordine in termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Turda, 14 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral in înțelegere cu comitetul parohial din Hărăstăș.

Iovian Mureșan
protopop.

Nr. 693/1914 (565) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III Făurești, din protopresbiteratul Cetății-de-piatră, devenită vacantă prin moartea parohului Alexandru Ciocăș se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare in „Telegraful Român“, pe lângă venitele satorite in coala B. de congrua.

In termenul deschis, concurenții să-și înainteze rugărilor cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu și cu prealabila incuviințare să se prezinte in biserică spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Lăpușul-unguresc, la 14 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului „Cetatea-de-piatră“ in conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Ad. Nr. par. 74/1914 (543) 2-3

Concurs.

In senzul ordinului Prea Venerabilului Consistor Arhid. dela 12 l. c. Nr. 7248 Școl. prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea definitivă a postului de învățător dela școala noastră conf. gr.-or. din Panic, (ing. Gyeöfalva), tractul Clujului, cu termenul de 20 zile dela prima publicare in „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

- Salarul in bani, cel satorit prin art. de lege XVI: 1913, din care 600 cor. din repartiție pe popor, solvibile in rate trei lunare anticative, iar restul din ajutorul de stat, votat sub Nr. ministerial 2003/1914 VI, și care se va pune in curgere pe baza documentelor învățătorului care va fi ales.

- Cvarțir frumos și deplin corăspunzător in școala cea nouă;

- Lemnele necesare in sala de învățământ pentru cvarțirul învățătoresc se va îngrji însuși învățătorul de emne trebuincioase;

- 1/4 jug. de grădină, eventual 20 cor. anual;

- Dreptul de folosință a unei sesiuni întregi din pășunitul și pădurea foștilor urbanaliști.

Învățătorul ales va fi obligat a propune in școala cotidiană și de repetiție toate obiectele de învățământ, deci și religiunea, a cereca însuși regulat Sf. Biserică și a conduce și elevii la sf. Biserică in toate Duminecile și sârbătorile de preste an și a cânta cu ei la Sf. Liturgie.

Învățătorul sau învățătoarea aleasă care va desvolta o activitate extra școlară folositoare poporului d. e. formând un cor in mai multe voci, sau pe terenul industriei de casă se va bucura și de o remunerație deosebită și de sprijinul și iubirea poporului.

Concurenții își vor înainta petițiile de concurs in termenul susamintit la P. O. Oficiu Protopresbiteral al Clujului și vor avea a se prezenta înainte de alege la biserică noastră pentru a fi cunoscuți și din partea poporului.

Eventuale informațiuni încă, da bucuror concurenților oficiul parohial de aici.

In fine se observă, că școala noastră e nouă și depin corăspunzătoare cerințelor legii și că e provăzută cu mobilier nou și cu toate aparatele de învățământ prescrise de lege.

Panic, 24 Iunie 1914.

Comitetul parohial.

Nr. 110/1914 par. (531) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător in comuna Cerișor, tractul „Hunedoarei“ se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare in „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

- Salar fundamental conform legii, din care 400 cor. să plătește din repartiție de pe popor, iar restul ajutor de stat ce se va cere pe baza documentelor noului ales învățător.

Dacă statul nu ar da întregirea, nou alesul învățător pe acest an școlar nu poate ași formula drept decât asupra alor 400 cor. ce sunt asigurate dela popor.

2. Relut de cvarțir 40 coroane.

3. Pentru grădină 20 coroane.

- Trei stârjini de lemne aduse acasă din care are a se încălzi și școala.

Cei aleși sunt datori a instrua pe elevi afară de obiectele prescrise, după planul de învățământ și conspectul materialului pus la dispoziție de comitetul parohial și cântările bisericesti, și a conduce și cânta cu copiii la biserică in toate Duminecile și sârbătorile, a provedea instrucția in școala de repetiție.

- Cererile de concurs instruite conform legilor se vor trimite la oficiul protopresbiteral, iar concurenții in vre-o Duminecă ori sârbătoare au a se prezenta in biserică pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul. Cerișor, la 3/16 Iulie 1914.

Comitetul parohial:

Ioan Manica **Lazar Musa**
preot, preș. com. par. notar.

Vidi: **Avram P. Pacurararu**
protopresbiter.

Nr. 422/1914. (540) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele anumite mai jos se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare in „Telegraful Român“.

- Blăjeni Plai și Sat.** Salarul se plătește 1000 cor. din repartiție, restul dela stat incuviințat sub Nr. 17.840 și se va pune in curgere pe baza documentelor învățătorului ales Cvarțir și grădină in natură.

- Buceș.** Salarul se plătește 400 din repartiție, 200 din centru și restul dela stat, care in serzul rezoluției Nr. 71.776 va fi pus in curgere pe baza documentelor învățătorului aas.

Cvarțir in natură și până a se ridica bucătria și cămara întregire in bani cu 50 cor. și relut de grădină 20 cor.

- Bulzeștii de jos.** Salarul se plătește 600 cor. din repartiție, restul dela stat in senzulrezoluției Nr. 171.776/1914 pe baza documentelor învățătorului care va fi instituit. Cvarțir și grădină in natură.

- Bulzeștii de sus.** Salarul 1000 cor. din repartiție, restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină in natură.

- Crăciunești.** Salarul se solvește 400 cor. din repartiție, iar restul sau cerut dela stat. Cvarțir și grădină in natură.

- Harțagani.** Salarul se solvește 600 cor. din repartiție, 200 din centru, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină in natură.

- Uncoiul de sus.** Salarul se solvește 300 cor. din repartiție, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină in natură.

- Scroafa.** Salarul se solvește 300 cor. dela comuna bisericăscă, iar restul dela stat, incuviințat sub Nr. 169.619/1913, și se va pune in curgere pe baza documentelor învățătorului care va fi instituit. Cvarțir și grădină in natură și 2 stârjini de lemne.

- Tâmba de jos și de sus.** Salarul se solvește 600 cor. din repartiție, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir in natură ințegrită derință in bani și relut de grădină.

- Tomnatecul de jos și de sus.** Salarul se solvește 400 cor. din repartiție, iar restul s'acerut dela stat. Cvarțir și grădină in natură.

- Zdrapți.** Salarul se solvește 800 cor. din repartiție, 200 cor. din centru, restul sa cerut dela stat. Cvarțir și grădină in natură.

Cei leși sunt datori a propune și in școala de epetiție, a instrua elevii in cântări și a conduce in Dumineci sârbători la biserică și a cânta cu ei.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruate conform normelor in vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral in termenul deschis și in fine să se prezente in vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta și se face cunoștință poporului.

Braza, 4 Iulie 1914.

Oficiu protopresbiteral gr.-or. al Zarandului in conțelegere cu comitetele parohial.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nr. 621/1914. (535) 3-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh in parohia de clasa II. Cernatul inferior, cu filiile Albiș, Chezdi Oșorheiu, Cernatul superior Dalnic Moacăș, Marcoșfalu, Mășișfalu, Lețfalu se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare in „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate in coala B. pentru întregirea salarului dela stat.

Dela concurenți se pretinde a ști limba maghiară perfect.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabila incuviințare a protopresbiterului in vre-o Duminecă sau sârbătoare in Cernatul inferior (Aló-serráton) spre a cânta, celebra înaintându-și documentele recerute in termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral in Bereczk, com Hácemszék.

Bretza (Bereczk), in 4 Iulie 1914.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al Treiscaunelor in conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopop.

Prospect.**Internatul cel nou din Brașov**

pentru elevii școalelor românești (gimnaziu, reale, comerciale) din Brașov s'a deschis in 1 Septembrie 1912.

Clădirea e impozantă, aproape de școală, și are:

- sale spațioase și luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră și saltea);
 - sale luminoase de studiu;
 - sale separate de mâncare (sofragerii);
 - coridoare spațioase, închise, luminoase;
 - conduct de apă (lin izvoare de munte);
 - local propriu de baie cu dușuri;
 - încălzire centrală (calorifer);
 - infirmerie (spital) in grădină;
 - grădină mare cu pomi;
 - cât mai curând; lumină electrică.
- Elevii internatului capătă:
- hrană bună și igienică;
 - sprijin la prepararea lecțiilor;
 - baie;
 - tratament medical;
 - supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi și libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școalelor și bucătăria se conduce in regie proprie.

Taxa de 1 elev e 700 cor. pe an și se plătește in 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire Cererea de primire se va da până in 15 Aug. n. și va fi însoțită de următoarele acte:

- Ultimul testimoniu școlar.
- Acte de naștere.
- Act de revaccinare (numai pentru elevii claselor I-IV. gimn. și reale.)
- Atestat medical, că elevul e sănătos.
- Declarațiune legală, că părinții se supun normelor cuprins: in regulamentul internatului și admit in caz de proces competența judecătoriei din Brașov.

Fiecare elev va aduce ca sine:

- 6 cămăși de zi.
- 4 cămăși de noapte.
- pantaloni de baie.
- 6 izmene.
- 12 batiste.
- 12 părechi de ciorapi.
- 6 ștergare.
- 3 cerceafuri de pat.
- 1 plapomă cu nasturi.
- 3 cerceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi.
- 1 pernă de cap.
- 4 fețe de pernă.
- perie de cap, de dinți, de haine, de ghețe, peptene des și rar, săpun.
- 2 părechi de ghețe și pantofi de noapte.
- 6 șervete de masă și câteva cărpe de praft.

Chipul și uniforma obținută la școalele noastre din Brașov. (Acele se pot comanda după înscriere. Chipul e obligat dela cl. III. in sus, iar uniforma dela cl. V.)

Toate aceste lu ruri trebuie consemnate într'un inventar scris in 2 exemplare.

Părinții vor însemna cu arnicu roșu rufe și hainele cosânt pe ele numărul, ce se va da deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (drențuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locu in internat se cere plățirea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole, precum și bani se vor trimite la adresa: Ioan Petrovici, profesor gimnazial, Brassó (Brașov), Str. Prundului 39, care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat in timpul ultim, e bine ca cererea de primire sau cel puțin de preotare, să se trimită cât mai curând.

Diracțiunea internatului
(Strada Prundului — Porond u. Nr. 39).